

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA KUMI NA SITA

KIKAO CHA NNE

6 SEPTEMBER, 2019

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA KUMI NA SITA

KIKAO CHA NNE – TAREHE 6 SEPTEMBER, 2019

I. DUA:

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

WAZIRI MKUU:

Taarifa ya Matoleo ya Gazeti la Serikali pamoja na nyongeza zake yaliyochapishwa tangu Mkutano wa Bunge uliopita kama ifuatavyo:-

1. Toleo Na. 13 la tarehe 29 Machi, 2019;
2. Toleo Na. 14 la tarehe 05 Aprili, 2019;
3. Toleo Na. 15 la tarehe 12 Aprili, 2019;
4. Toleo Na. 16 la tarehe 19 Aprili, 2019;
5. Toleo Na. 17 la tarehe 26 Aprili, 2019;
6. Toleo Na. 18 la tarehe 03 Mei, 2019;
7. Toleo Na. 19 la tarehe 10 Mei, 2019;
8. Toleo Na. 20 la tarehe 17 Mei, 2019;
9. Toleo Na. 21 la tarehe 24 Mei, 2019;
10. Toleo Na. 22 la tarehe 31 Mei, 2019;
11. Toleo Na. 23 la tarehe 07 Juni, 2019;
12. Toleo Na. 24 la tarehe 14 Juni, 2019;
13. Toleo Na. 25 la tarehe 21 Juni, 2019;
14. Toleo Na. 26 la tarehe 28 Juni, 2019;
15. Toleo Na. 28 la tarehe 12 Julai, 2019;
16. Toleo Na. 29 la tarehe 19 Julai, 2019;

17. Toleo Na. 30 la tarehe 26 Julai, 2019;
18. Toleo Na. 31 la tarehe 02 Agosti, 2019;
19. Toleo Na. 32 la tarehe 09 Agosti, 2019;
20. Toleo Na. 33 la tarehe 16 Agosti, 2019;
21. Toleo Na. 34 la tarehe 23 Agosti, 2019;
22. Toleo Na. 35 la tarehe 30 Agosti, 2019.

MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI:

Maelezo ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali (Na. 5) wa Mwaka 2019 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 5), Bill, 2019*].

MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA KATIBA NA SHERIA:

Maoni ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali (Na. 5) wa Mwaka 2019 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 5), Bill, 2019*].

MSEMAJI MKUU WA KAMBI RASMI YA UPINZANI BUNGENI KUHUSU WIZARA YA KATIBA NA SHERIA:

Maoni ya Msemaji Mkuu wa Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni juu ya Wizara ya Katiba na Sheria kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali (Na. 5) wa Mwaka 2019 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 5), Bill, 2019*].

III. MASWALI:

OFISI YA WAZIRI WA MKUU:

40. MHESHIMIWA SIKUDHANI YASSINI CHIKAMBO (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mkuu:-
Serikali imekuwa ikitoa mikopo kwa
Wafanyabiashara kupitia Baraza la Uwezeshaji:-

- (a) Je, ni vigezo vipi vinatumika katika kutoa mikopo hiyo;
- (b) Je, ni Wafanyabiashara wangapi ambao wamenufaika na mikopo hiyo Mkoani Ruvuma.

41. MHESHIMIWA MGENI JADI KADIKA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mkuu:-
Mwenge wa Taifa umekuwa ukileta maendeleo
makubwa nchini na kuchangia pato la Taifa:-

Je, kwa mwaka mmoja Mwenge wa Taifa unafungua miradi mingapi.

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

42. MHESHIMIWA JUSTIN JOSEPH MONKO (SINGIDA KASKAZINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Katika mitihani ya Taifa ya Vitendo kwa Kidato cha Nne utaratibu mpya ulioanzishwa mwaka 2017 ambao ni bora zaidi ulibadilika na kupelekewa *checklist* ambayo sasa inahitaji vifaa vingi zaidi na *practical* nyingi ikilinganishwa na hapo awali ambapo *'instructions'* ya mwezi mmoja ilitolewa kabla:-

- (a) Je, Serikali iko tayari kuongeza fedha za vifaa vya Maabara kufidia ongezeko la gharama za vifaa hivyo ambavyo vinazidi fedha iliyoingizwa kwa mwaka;
- (b) Shule nyingi sasa zimerundika madeni ya Maabara na hushindwa kulipa; Je, Serikali iko tayari kulipa madeni haya yaliyosababishwa na utaratibu huu mpya.

43. MHESHIMIWA COSATO DAVID CHUMI (MAFINGA MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):-

Je, ni lini Halmashauri ya Mji wa Mafinga itaingia katika mpango wa uendelezaji na uboreshaji wa Miji.

44. MHESHIMIWA ESTHER NICHOLAS MATIKO (TARIME MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Serikali imekuwa ikitoa vifaa tiba na dawa vyenye thamani ya Tsh. 4,000,000/= kila baada ya miezi 3 kwenye zahanati za Halmashauri za Mji wa Tarime kupitia Wakala wa dawa (MSD); kwa miaka 2 iliyopita Serikali imepunguza ugawaji wa dawa na vifaa tiba kutoka thamani ya Tsh. 4,000,000/= mpaka Tsh. 166,000/=; mfano zahanati ya Gamasara imepokea dawa na vifaa tiba vyenye thamani hiyo:-

Je, ni kwa nini Serikali iliamua kupunguza mgao wa dawa kutoka Tsh. 4,000,000/= mpaka Tsh. 166,000/= ilihali idadi ya watu inazidi kuongezeka katika Halmashauri ya Mji wa Tarime na majimbo ya jirani.

WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO:

45. MHESHIMIWA SUSAN ANSELM LYIMO (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:- Serikali ina utaratibu wa kutoza gharama miili ya marehemu iliyohifadhiwa katika vyumba vya kuhifadhia maiti (Mochwari) Hospitalini na hivyo kusababisha vikwazo na simanzi kwa

wanafamilia wasiokuwa na uwezo wa kulipa gharama hizo:-

Je, ni lini Serikali itaacha kutoza gharama miili ya marehemu wanaofia hospitali na kuhifadhiwa katika vyumba vya kuhifadhiwa maiti (Mochwari) ili kupunguza simanzi kwa wafiwa.

46. MHESHIMIWA MWANTAKAJE HAJI JUMA (BUBUBU):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:-
Wananchi wengi wamekuwa wakiathirika kisaikolojia:-

Je, Serikali ina mpango gani wa kujenga Vituo vya ushauri nasaha.

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

47. MHESHIMIWA EMMANUEL PAPIAN JOHN (KITETO):

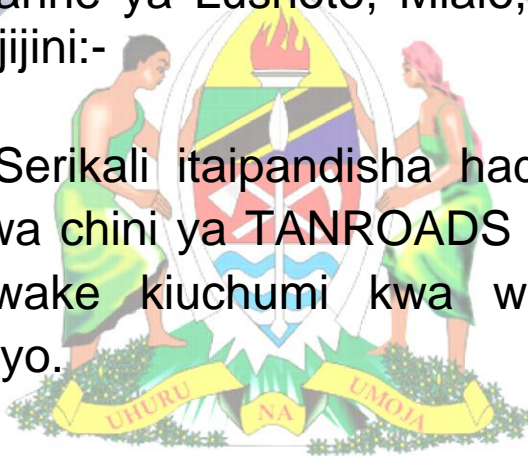
Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:-

Je, ni lini Serikali itajenga barabara ya NARCO (Hogoro) – Kibaya – Olkesimeti – Oljoro – Arusha kwa kiwango cha lami.

48. MHESHIMIWA SHABANI OMARI SHEKILINDI (LUSHOTO):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Barabara ya Mlalo kupitia Ngwelo – Mlola – Makanya – Mlingano mpaka Mashewa ni ya muda mrefu sana na ipo chini ya Halmashauri licha ya kwamba barabara hiyo ni kichocheo muhimu cha uchumi katika Majimbo manne ya Lushoto, Mlalo, Bumbuli na Korogwe Vijijini:-

Je, ni lini Serikali itaipandisha hadhi barabara hiyo na kuwa chini ya TANROADS kutokana na umuhimu wake kiuchumi kwa wananchi wa Majimbo hayo.

WIZARA YA MIFUGO NA UVUVI:

49. MHESHIMIWA BALOZI DKT. DIODORUS BUBERWA KAMALA (NKENGE):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mifugo na Uvuvi:-

Je, ni hatua zipi zimechukuliwa hadi sasa kumaliza mgogoro wa mipaka kati ya Ranchi ya Misenyi na Vijiji vinavyopakana na Ranchi.

WIZARA YA NISHATI:

50. MHESHIMIWA JOHN PETER KADUTU (ULYANKULU):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati:- Mradi wa usambazaji umeme Vijijini (REA) unaendelea kote nchini; katika Jimbo la Ulyankulu bado umeme haujafika katika maeneo mengi:-

- (a) Je, ni lini sasa umeme utasambazwa katika Kata za Uyowa, Silambo, Igombe Mkulu, Seleli, Nhwande na Kanoge;
- (b) Hivi karibuni Wilaya ya Kaliua imesajili shule za Sekondari tano (5) na Vituo vya Afya pamoja na Sekondari ya Mkondo; Je, ni lini sasa umeme utafikishwa katika Taasisi hizo.

51. MHESHIMIWA NAGHENJWA LIVINGSTONE KABOYOKA (SAME MASHARIKI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati:- Umeme wa maji unaonekana kuwa wa bei nafuu, na Same kuna maporomoko ya Mto Hingilili yanayoangukia Kata ya Maore na ya Mto Yongoma yanayoangukia Kata ya Ndungu; na Chuo cha Ufundi Arusha wameonesha utalamu mkubwa wa kutengeneza umeme kwa kutumia maji hayo:-

Je, Serikali ipo tayari kukiwezesha Chuo hicho ili kiweze kujenga mitambo ya kuzalisha umeme wa maji Kata za Maore na Ndungu.

WIZARA YA KILIMO:

52. MHESHIMIWA DKT. HADJI HUSSEIN MPONDA (MALINYI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo:- Wilaya ya Malinyi tangu mwaka 2014 mpaka sasa inakabiliwa na mlipuko wa Panya wanaoshambulia mbegu za mazao ya Mpunga na Mahindi katika kipindi cha upandaji:-

- (a) Je, Serikali ina mkakati gani wa kusambaza sumu maalum ya kuua Panya hao;
- (b) Kwa kuwa upatikanaji wa sumu ya Panya una changamoto nyingi; Je, Serikali ina mkakati gani mbadala katika kukabiliana na Panya hao waharibifu wa mazao shambani.

53. MHESHIMIWA AJALI RASHID AKBAR (NEWALA VIJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo:-

Je, Serikali imejiandaa vipi katika kuwapatia Wakulima wa Korosho pembejeo za uhakika na kwa wakati.

**WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO
YA MAKAZI:**

**54. MHESHIMIWA DKT. STEVEN LEMOMO
KIRUSWA (LONGIDO):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ardhi,
Nyumba na Maendeleo ya Makazi:-

Je, ni lini Serikali itatoa Hati miliki kwa Vijiji
vilivyopimwa na kusajiliwa ambavyo bado
havijapewa Hati.

IV. MISWADA YA SHERIA YA SERIKALI:

***(Kusomwa Mara ya Pili, Kamati ya Bunge Zima na
Kusomwa Mara ya Tatu)***

Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria
Mbalimbali (Na. 5) wa Mwaka 2019 [*The Written
Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 5), Bill,
2019*].

**DODOMA
6 SEPTEMBER, 2019**

**S. KAGAIGAI
KATIBU WA BUNGE**